

OBSAH

Předmluva	9
Seznam základní použité literatury a pramenů	10
Výchozí filozofické přehledy	15
Část I Prehistorické formy řízení a správy společnosti	17
1. Úvodem	18
2. Myšlení o řízení a správě (prvobytně pospolných společností) rodů, kmenů a kmenových společenství	22
Část II Podmínky vzniku státu a myšlení o státě	27
1. Úvodem	28
2. Egypt	29
3. Mezopotámie	34
4. Izrael	38
5. Indie	43
6. Čína	48
7. Japonsko	52
8. Oblast islámu	53
Část III Antické myšlení o státě	55
1. Řecko	56
a) Počátky athénské obce	56
b) Vývoj řeckého myšlení o státě k Platónovi a Aristotelovi	63
c) Platón	67
d) Aristotelés	71
e) Stoicismus a epikureismus	78
2. Řím	82
Část IV Křesťanství a zrod humanismu	97
1. Od raného křesťanství ke svatému Augustinovi	98
2. Od svatého Augustina k Tomáši Akvinskému	104
3. Dante Alighieri, Vilém z Ockhamu, Marsilius z Padovy	115
Část V Zrod moderního myšlení o státě	123
1. Rozvoj humanismu	124
a) Erasmus Rotterdamský	126

b) Guillaume Postel	128
c) Michel de l' Hôpital	128
d) Nicolo Machiavelli a jeho následovníci	129

Část VI Reformace, monarchomachismus a utopické myšlení o státě

1. Reformace	143
2. Monarchomachismus	146
3. Utopické myšlení o státě	153

Část VII Učení o státě v Nizozemí po revoluci 16. století

1. Hugo Grotius	158
2. Benedict (Baruch) Spinoza	160

Část VIII Anglické myšlení o státě v 17. a 18. století

1. Thomas Hobbes	165
2. John Locke	169
3. Další myslitelé	173

Část IX Německé učení o státě po reformaci

1. Johannes Althusius	178
2. Ludolph Hugo a Wilhelm Leibniz	181
3. Samuel Pufendorf	183
4. Christian Thomasius a Christian Wolf	184

Část X Učení o státě ve Francii v 17., 18. a 19. století

1. Učení o státě v období Ludvíka XIV.	187
2. Učení o státě v období příprav a v průběhu francouzské revoluce	190
a) Předchůdci Ch. L. Montesquieua	190
b) Charles Louis Montesquieu	191
c) Následovníci Montesquieua	198
3. François Marie Voltaire	199
4. Jean-Jacques Rousseau	200
5. Maxmilien Robespierre	203
6. Gabriel Bonnot de Mably	205
7. Morelly	207
8. K francouzskému myšlení o státě na počátku 19. století	209

Část XI Učení o státě v Německu v 18. a 19. století	212
1. Immanuel Kant	213
2. Johann Gottlieb Fichte	215
3. Friedrich Wilhelm Schelling	218
4. Georg Wilhelm Friedrich Hegel a jeho pokračovatelé	220
5. Friedrich Nietzsche	227
6. Otto von Guericke	229
7. Georg Jellinek	229
Část XII Anglie koncem 18. a začátkem 19. století	231
Část XIII Utopičtí socialisté 19. století	237
Část XIV Dějiny myšlení o státě v USA v 18. a 19. století	243
Americký boj za nezávislost, konfederace a federace USA	244
Část XV Socialistické a komunistické pojetí státu	251
1. Karel Marx a Bedřich Engels	253
2. Následovníci Marxe a Engelse (Pokračovatelé a kritici)	260
a) Úvodem	260
b) Vladimír Iljič Lenin	263
c) Karel Kautský	265
d) Antonio Gramsci	267
e) György Lukács	268
Část XVI Myšlení o státě ve 20. století	271
1. Úvodem	272
2. Sociologické pojetí státu	273
3. Kritický racionalismus	276
4. Ryzí nauka právní (vídeňská a brněnská škola)	280
5. Teorie elit	285
6. Totalitární stát	289
7. Snahy o renesanci smluvní teorie	292
8. Existencialismus	294
a) Martin Heidegger	295
b) Karl Jaspers	296
c) Jean Paul Sartre	297
d) Albert Camus	299

9. Přehled vybraných recentních teoretiků státu	301
a) Harold Laski	301
b) Hannah Arendtová	302
c) Raymond Aron	304
d) Friedrich Hayek	305
e) Carl Schmitt	306
f) Othmar Spann	309
g) Leo Strauss	310
h) Eric Voegelin	312

Část XVII Teorie právního a sociálního státu	
(Východisko úvah o státě třetího tisíciletí)	314
a) Právní stát	315
b) Sociální stát	316

Část XVIII Konzervativní, liberální, církevní a sociální učení	
o moderní státnosti	323

Část XIX Stručný přehled hlavních směrů teoretického	
myšlení o státě	332

Exkurs č. 1 Exkurs do dějin českého myšlení o státě	341
1. K pojmu Česká koruna	342
2. Pojem suverenity České koruny a funkce českého státu	351
3. Jan Hus a husitské myšlení o státě	355
4. České myšlení o původu a formách státu	358
5. K dalšímu vývoji českého myšlení o státě	361
6. Mírový projekt Jiřího z Poděbrad a návrh světové monarchie	
Jana Amose Komenského	364
7. České myšlení o státě od 17. do 20. století	
Tomáš Garrigue Masaryk a Edvard Beneš	367

Exkurs č. 2 Poznámka o učení o státě v Asii a arabských	
zemích v 19. a 20. století	377

Rejstřík	380
-----------------------	------------